

Nunarput tamakkerlugu kommunit suleqatigalugit angerlarsimaffeqanngitsunut angerlarsimaffiugallartussanik 100-nik sanaartornissaq qulakkeeriarlugu siunnersuummik aningaasaleeriaatsimik imaqartumik kingusinnerpaamik UKA 2017-imi Naalakkersuisut saqqummiussinissaat pillugu Inatsisartuni aalajangiiffigisassatut siunnersuut.

(Inatsisartunut ilaasortaq Mimi Karlsen, Inuit Ataqatigiit)
(Siullermeermara)

Kalaallit Nunaanni angerlarsimaffeqannginnermut pissutaasut assigiinngitsut pingasuupput; ineqanngitsut, inisseqqitat kiisalu angerlarsimaffeqanngivissortut, 2013-mi qulequtaq pillugu nalunaarusiaq naapertorlugu.

Angerlarsimaffeqannginnermut pissutaasut taakku pingasut assigiinngitsupilussuupput, kisianni angerlarsimaffeqannginnermut pissutaasut ataaniittut inuiaqatigiinni unamminartut arlallit puttuttarput.

Angerlarsimaffeqanngikkaanni avinneq, toqukkut peeruttoqarsimanera assigisaanilluunniit pissuteqartumik - taava ersarilluinnarpoq sullissisarfinni sullissisut innuttaasut ingerlariaqqeqqullugit naammattumik ikorfartuinatillu ikiuisimanngitsut.

Tamanna toqqaannartumik ajornartorsiutaavoq - inuk pinngitsoorneqarsinnaanngitsoq assersuutigalugu arlaanni najugaqarsimasinnaasoq akissarsiorluni, inuussutissanik pilersuilluni aamma angerlarsimaffeqartitsilluni toqukkut peeruppat, nuuppat imaluunniit avippat.

Tamatuma ersarissumik ersersippaa pisortat ikiorsisarnarisa pingaarnertut siunertarisariaqaraa, innuttaasut imminnut ikiorsinnaanngornissaat.

Angerlarsimaffeqanngitsut ajornartorsiutaanerat aamma Nuummi naammattunik illuliortiterusunnginnerup toqqaannartumik kinguneraa..

Angerlarsimaffeqanngitsorpassuit ilarpassuit Nuummi najugaqarput, nammineq illusinnaanngitsut imalluunniit inissiamik attartorsinnaanngitsut inissaaleqineq annertoqimmat, kinguneranillu inissiat ima akisutigilersarmata allaat inigineqarsinnaasaratik atorfeqanngikkaanni pisortani - taakkunanimi atorfilippassuit inini tamakkunani najugaqartinneqartarmata angerlarsimaffeqaqqullugit, tamatumalu nassataanik namminersortut illuutaat akisuupilussuanngortarput.

Qanorluunniit ilioraluarutta Nuummi inissaaleqineq annertuupilussuuvoq.

Nunami innuttaasut ilaat 17.000-t missaat - nunap sinneraneersut - Nuummi najugaqarput aamma ajuusaarnarluinnartumik Kommuneqarfik Sermersooq paasisarjaa, ineqarnermut politikki eqqartorneqartillugu, nutaanik inissialiortoqassatillugu - imaluunniit inissiat pioreersut iluarsaannissaat eqqartorneqartillugu - qarsutiinnarneqarlutik, sinerissami illoqarfiit allat kisimik iluaquserneqartarmata.

Innuttaasut angerlarsimaffeqanngitsut ajornartorsiutaat qaangerneqarsinnaagaluarpoq akisussaassusilimmik naapertuuttumillu ineqarnermut politikkimik aalajangersaasoqartartuugaluarpat oqallisigileraangatsigit sanaartornermut atatillugu immikkoortunut pilersaarutit ingerlaavartut aamma nunani iluarsaassinissat.

Taava aamma inoqarpoq allanik pissuteqarlutik illoqanngitsunik, imaassinnaavoq inuttut ajornartorsiutinit qimaaniarsarisut imaluunniit atornerluinerminnit.

Taamaattumik pingaartorujussuuvoq kommunini inunnik isumaginninnerup ingerlalluarnissaa, inuillu innersuuttarlugit ikiortargilli inuttut naleqarnerulerniarnerann, ikiorneqartariaqarneranni kisiannili aamma piumaffigisarlugit inuunermut peqataaqqullugit - inissaqartillugulu inuit assigiinngitsutigut suleqataasinnaannissaat aamma inuiaqatigiittut ullumimut naleqqiullugu iliuuseqarnerusariaqarpugut, taamaattumik qinngarsaarisarneq, ingutsineq takornartanngortitsinerlu inuiaqatigiittut maluginiaqqissaartuartaqarpugut.

Namminersorlutik inuussutissarsiortut tarnip pissusaanut immikkut ilisimasaqanngikkaluarlutik aaqqissuussinerit eqaatsut atortarpaat aamma ikiuisarput ammalluinnarlutik - anerusumilli iluaqutaaneq ajorput, innuttaasut taaneqareersunik ajornartorsiutillit taama ikiuineq atorfissaqartinngimmassuk.

Atuarfiit misilittarpaat ilaqutariinnik oqaloqateqarneq, meeqqat atuarfiugaluaruni, ilinnialernissamat piareersarfiugaluaruni, ilisimatusarfiugaluaruni imaluunniit efterskoliugaluaruni/højskoliugaluaruniluunniit.

Angajoqqaat naammattunik piginnaaneqanngitsut misiliisarput. Ikinngutit ilaqqat ikiuiniarsarisarput. Inuit ataasiakkaat ajornartorsiugaartut pisimasut pissutaallutik, peroriartorneq imaluunniit allat pissutaallutik, ikiortissarsiortarput aamma assigiinngitsorpasuartigut ikiorneqartarput, inernerigajuttarpaali iloriusissaaleqineq, aporaannerit, neriuutaarunneq aamma avissaarneq aappaarunnerlu eqqortumik ikiorneqanngippata.

Eqqortumik ikiorneqarnissaq pingaarutilerujussuuvoq. Ikiuineq siulleq iluatsippat, innuttaasup inissisimaffini akuerisarpaat aamma innuttaasut oqaluttuunneqartarput ajornartoriutitik qaangersinnaagaat, inuunermut tatiginneqqilersinnaasut, inunnut eqqaminniittunut - aamma pingaarnerpaamik imminnut - taava inuuneq sinnerlugu ikiorneqarnissaq pisarpoq imaluunniit kinguaariit tulleriit ikiorneqarnissaat.

Sutigut tamatigut iliuuseqartariaqarpugut qularnaarumallugu, inuiaqatigiinni ineriartornerup taamaattup ingerlaqqinnginnissaa.

Aammali pisariaqarpoq kommunit, namminersorlutik oqartussat innuttaasullu ataasiakkaat, periutsinik iluarinnilernissarput, tunniussinermi periarfissat torersuunissaat, sullivinni ajornartorsiorfiusuni ajoqersuisoqartarnissaa, sulisut amerlinissaat aamma suliniutit ikittut pitsaasulli aallartinneqartarnissaat, qularnaarumallugu inunnik isumaginnittuni ataavartumik pitsaasumillu ikiorsiisoqartarnissaa.

Aamma ilinniarneq.

Nalunngilarput Issittumi angerlarsimaffeqannginneq immikkut navianartoq ulorianaateqartorlu, taamaattumik takusinnaalluarparput misissortariaqarlugit angerlarsimaffeqanngitsunut periarfissiissutit pioreersut - allat iluarsinissaasa tungaanut.

Taamatut oqaaseqarluta siunnersuut Ilaqutariinnermut Peqqissutsimullu oqallisigilluagassanngorlugu ingerlateqqipparput aamma ataatsimiititaliaq kaammattussavarput kommunit oqaloqatigilluaqqullugit taakku politikkiat pillugu kiisalu ajornartorsiummut tunngasut atuaqqullugit ilaatigut Statens Byggeforskningsinstituttip - Aalborg Universitetillu nalunaarutaat 2013-meersoq; "Kalaallit Nunaanni angerlarsimaffeqannginneq".